

Valsts ugunsdzēsības
un glābšanas dienests

Ugunsdzēsība atjaunotās Latvijas neatkarības laikā

Publicēts: 03.08.2020.

1990.gadā tika atjaunota Latvijas valsts neatkarība. PSRS regulējumi un norādes vairs nebija spēkā, tagad pašiem bija jālemj par to, kā veidot un attīstīt ugunsdzēsības jomu Latvijā.

Sākās nopietns darbs pie normatīvo aktu izstrādāšanas, tika apstiprināti visi ugunsdzēsības dienesta darbību regulējošie normatīvie dokumenti – ugunsgrēku dzēšanas reglaments, ugunsdrošības noteikumi utt.

Pakāpeniski paplašinājās ugunsdzēsības dienesta funkcijas, iekļaujot pirmās palīdzības sniegšanu, glābšanas darbu veikšanu ķīmiskajos piesārņojumos, cilvēku glābšanu transporta negadījumos un sagrūvos, glābšanas darbus uz ūdens un zemūdens meklēšanas darbus, palīdzības sniegšanu iedzīvotājiem dažādos sadzīves negadījumos un no 1997.gada arī civilās aizsardzības jomas koordinēšanu.

Pakāpeniski tika iegādāta jauna tehnika un aprīkojums. Dienests attīstīja sadarbību ar kaimiņvalstu un tuvākajiem Rietumvalstu ugunsdzēsības dienestiem. Dienesta tehniskā nodrošinājuma un profesionālo iemaņu paaugstināšanu veicināja arī dažādu Eiropas Savienības fondu projektu īstenošana.

Gadu laikā mainījās iestādes nosaukums, paplašinājās funkcijas un uzdevumi, auga personāla profesionalitāte, bet nemainīga ir palikusi ugunsdzēsēju misija – steigties palīgā cilvēkiem, kad notikusi nelaime, tādēļ Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests un ugunsdzēsēja glābēja profesija ir ieguvusi augstu sabiedrības atzinību un uzticību.

1990. - 1995.gads

90.gadu sākumā ugunsdzēsības sistēmu skāra plašas reformas, jo jaunajai Latvijas valstij bija jānosaka ugunsdzēsības dienesta pārvaldes forma un jāpieņem normatīvie akti. 1990.gada 1.novembrī Rīgā izveidoja Iekšlietu ministrijas Ugunsdzēsības un glābšanas dienesta departamentu.

1991.gadā izstrādāja formas tērpu un emblēmu, ieviesa dienesta pakāpes: ierindas sastāvs - ierindnieks; jaunākais komandējošais sastāvs - kaprālis, seržants, virsseržants, virsnieka vietnieks; vidējais komandējošais sastāvs - leitnants, virsleitnants, kapteinis; vecākais komandējošais sastāvs - majors, pulkvežleitnants, pulkvedis; augstākais komandējošais sastāvs - ģenerālis.

1992.gada aprīlī stājās spēkā likums „Par ugunsdrošību”, kas noteica, ka Latvijā ir trīs veidu ugunsdrošības dienesti – Iekšlietu ministrijas Ugunsdzēsības un glābšanas dienesta departaments, iestāžu, uzņēmumu un organizāciju ugunsdrošības dienesti un brīvprātīgie ugunsdrošības formējumi.

Lai sagatavotu profesionālus ugunsdzēsējus, 1991.gada 8.oktobrī Mācību centrā tika izveidoti 11 mēnešu kursi jaunākā un vidējā komandējošā sastāva sagatavošanai un 40 dienu apmācība ugunsdzēsējiem. 1994.gadā uz Mācību centra bāzes izveidoja Ugunsdrošības tehnisko skolu.

1994.gadā atjaunoja un reģistrēja Latvijas Ugunsdzēsības sporta federāciju.

1995. - 2005.gads

1996.gada novembrī Latvijā ieviesa vienoto ārkārtas palīdzības izsaukumu numuru 112.

1997.gadā, pieņemot grozījumus likumā „Par ugunsdrošību”, Ugunsdzēsības un glābšanas dienesta departamentu pārdēvēja par Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu un tam papildus uzticēja īstenot civilās aizsardzības uzdevumus.

2009.gada 1.jūnijā dienestā tika uzsākta teritoriālo struktūrvienību optimizācija, 33 teritoriālo brigāžu vietā izveidojot piecas reģionālās struktūrvienības, kuru pakļautībā atradās attiecīgajā teritorijā esošās daļas un posteņi. Pārmaiņas skāra arī sakaru punktus un 2011.gada 1.februārī tika pabeigta 112 sakaru punktu restrukturizācija, izveidojot piecus reģionālos sakaru punktus. 2013.gada aprīlī sakaru punkti tika pārdēvēti par zvanu centriem un iekļauti Operatīvās vadības pārvaldes struktūrā.

Ekonomiskās krīzes rezultātā 2009.gada 1.janvārī slēdza Staiceles un Rundāles posteņus. Savukārt 2012.gadā darbību pārtrauca Stendes postenis un tika izveidots jauns postenis Rojā.

2008.gada un 2009.gada laikā dienests iegādājās 71 jaunu specializēto transportlīdzekli, kas bija līdz šim nozīmīgākais ieguldījums dienesta tehniskā nodrošinājuma atjaunošanā Latvijas atjaunotās neatkarības laikā. 2013.gadā Ministru kabinets atbalstīja pakāpenisku 93 jaunu specializēto transportlīdzekļu iegādi līdz 2018.gadam.

2014.gada decembrī Cēsis atklāja pirmo atjaunotās Latvijas neatkarības laikā uzcelto ugunsdzēsības depo kompleksa jaunbūvi, kas atbilst Eiropas Savienības prasībām. 2015.gada vasarā tiks pabeigta jauna depo būvniecība Valkā. Līdz 2017.gadam plānota vairāku depo ēku būvniecība, rekonstrukcija vai renovācija.

Ugunsdzēsības vēsturē viens no grūtākajiem un traģiskākajiem bija 2013.gads. Martā no Rīgas jūras līci dreifējoša ledus gabala sadarbībā ar Nacionālajiem Bruņotajiem spēkiem un Valsts robežsardzi tika izglābti 232 cilvēki. Aprīlī plaši glābšanas darbi noritēja plūdu skartajās teritorijās Ogrē, Pļaviņās, Daugavpilī u.c. Jūnijā divas diennaktis ugunsdzēsēji dzēsa ugunsgrēku, kas izcēlās Rīgas pilī. Ugunsdzēsības vēsturē apjomīgākie glābšanas darbi norisinājās novembrī Rīgā, Priedaines ielā, kur sagruva lielveikala jumta konstrukcijas. Glābšanas darbus 93 stundas un 54 minūtes īstenoja 557 dienesta nodarbinātie no visas Latvijas. Šajā negadījumā gāja bojā 54 cilvēki, tajā skaitā arī trīs ugunsdzēsēji glābēji.

Šodien Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests ir attīstīts, profesionāls un daudzpusīgs iestāde, kas ik dienu rūpējas par cilvēku drošību. Zvanu centru dispečeri katru diennakti saņem ap 4500 iedzīvotāju zvanu. Nelaimē nokļuvušajiem palīgā steidzas ugunsdzēsēji glābēji no 43 ugunsdzēsības daļām un 49 posteņiem, kā arī Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžas Praktisko mācību nodaļas. 2014.gadā ugunsdzēsēji glābēji dzēsa 12175 ugunsgrēkus un veica 6182 glābšanas darbus, izglābjot 595 cilvēkus. Ugunsdrošības uzraudzības inspektori, veicot valsts ugunsdrošības uzraudzību un civilās aizsardzības prasību ievērošanas kontroli, katru gadu pārbauda vairāk nekā 8000 ēkas.